

Kohtuasi T-140/04

Adviesbureau Ehcon BV

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon

Teenuste hange — Pakkumiskutse — Pakkuja pakkumuse tagasilükkamine —
Lepinguväline vastutus — Aegumine — Vastuvõetamatus —
Ilmselgelt põhjendamatu hagi

Esimese Astme Kohtu määrus (kolmas koda), 14. september 2005 II - 3291

Määruse kokkuvõte

1. *Kahju hüvitamise hagi — Aegumistähtaeg — Tähtaja algus — Arvesse võetav kuupäev (EÜ artikli 288 teine lõik; Euroopa Kohtu põhikiri, artikkel 46)*
2. *Lepinguväline vastutus — Tingimused — Õigusvastasus — Kahju — Põhjuslik seos — Ühe tingimuse täitmatajätmine — Kahju hüvitamise hagi tervikuna rahuldamata jätmine (EÜ artikli 288 teine lõik)*

3. *Lepinguväline vastutus — Kahju — Hüvitatav kahju — Kohtumenetluses kantud kulud — Välistamine*
(EÜ artikli 288 teine lõik)
4. *Euroopa ombudsman — Alternatiivne võimalus ühenduse kohtusse hagi esitamisele — Kahe võimaluse samaaegse kasutamise võimatus — Asja ombudsmanile saatmise asjakohasuse hindamine kuulub kodanikule*
(EÜ artikli 195 lõige 1, Euroopa ombudsmani põhikirj, artikli 2 lõiked 6 ja 7)

1. EÜ artikli 288 teisest lõigust tuleneb, et ühenduse lepinguvälise vastutuse kohaldamiseks EÜ artikli 288 teise lõigu tähenduses ning, et realiseeruks õigus tekitatud kahju hüvitamisele, peab olema täidetud terve rida tingimusi, nagu institutsioonile etteheidetava käitumise õigusvastasus, tegeliku kahju olemasolu ning institutsiooni käitumise ja tekkinud kahju vahelise põhjusliku seose olemasolu. Euroopa Kohtu põhikirja artiklis 46 ette nähtud ühenduse vastutust puudutava hagi viieaastane aegumistähtaeg ei saa alata enne, kui on täidetud kõik hüvitamiskohustuse eelduseks olevad tingimused, ja eelkõige mitte enne, kui hüvitamisele kuuluv kahju on kindlaks tehtud.

lele ta on kogu aeg vastu väielnud põhjusel, et see kriteerium ei sisaldunud hanketeates, siis see asjaolu, et ta ei võinud saada tegelikult teada, et vaidlusalust kriteeriumi oli hageja väidetud viisil kohaldatud diskrimineerivalt, ei ole oma olemuselt selline, et see lükkaks kahju hüvitamise hagi aegumistähtaja alguse edasi. Aegumise eesmärk on ühildada kahju kandnud isiku õiguste kaitse õiguskindluse põhimõttega. Aegumistähtaja kestus on seega määratletud eelkõige võttes arvesse aega, mida väidetavalt kahju kannatanud pool vajab võimaliku hagi esitamise jaoks asjassepuutuva informatsiooni kogumiseks ja nende asjaolude kontrollimiseks, millele selle hagi toetuseks võib viidata. Asjaolude tundmine ei ole nende tingimuste hulgas, mis peavad aegumistähtaja kulgema hakkamiseks täidetud olema.

Kui on tegemist selliste hanketeadete teenuste tellimiseks, mis on sätestatud direktiivis 80/778/EMÜ olmevee kvaliteedi kohta ja mille osas pakkujate teadistama pakkumuse komisjoni poolt tagasilükkamise aluseks olnud peamist põhjendust, see tähendab kogemuse puudumist veetöötlemiseadmete planeerimise valdkonnas, põhjendust, mil-

Asjaolu, et pakkujate sai väidetavalt hagi toetavast täiendavast asjaolust teada

komisjoni poolt tema pakkumuse tagasilükkamise järgselt teatatud põhjendustel, ja kuigi hageja on algusest peale vaidlustanud selle tagasilükkamise peamise põhjenduse, mis on samal ajal kõnealuse põhikirja artikli 46 tähenduses ka kahju hüvitamise aluseks, ei saa kaasa tuua aegumistähtaja alguse lükkumist päevale, millal hageja sai asjast teada. Seda kaalutlust kinnitab veelgi enam see, et päeval, kui sama pakkuja väidab olevat saanud enda valdusesse ühe kvalifitseeritud pakkuja pakkumuse, ja veel siis, kui ta ise leiab, et tal oli piisavalt tõendeid kahju hüvitamise hagi esitamiseks, või siis, kui ombudsman tegi komisjoni kritiseeriva otsuse, ei olnud aegumistäht-aeg veel möödunud.

ilma et see mõjutaks hilisematel ajavahemikel tekkinud õigusi, on üksnes erandlikel juhtudel tõendatud, et kõnealune kahju on reeglipäraselt kordunud pärast vastutuse aluseks oleva sündmuse toimumist. Sellise juhuga ei ole tegemist, kuna asjassepuutuv kahju, oletades, et see on tõendatud, on tekkinud vahetult pakkumuse tagasilükkamisel, kuigi see on ilmnenuk kogu ulatuses alles pakkuja pakkumuse tagasilükkamise järgselt.

(vt punktid 39, 55–61 ja 67)

Sellest tuleneb, et erinevalt olukorrast, kus hageja ei saa esitada hagi mõistliku aja jooksul, kuna ta sai vastutuse aluseks olevast sündmusest liiga hilja teada, ei ole põhjust lükata aegumistähtaega möödumise kuupäeva hilisemale kuupäevale, kui on selle tähtaja tavapärase möödumise kuupäev.

2. Ühenduse lepinguväline vastutus on seatud sõltuvusse teatud hulga samaaegselt täidetud tingimustest, nimelt ühenduse institutsioonidele etteheidetava käitumise õigusvastasusest, tegeliku ja kindla kahju olemasolust ning samuti asjassepuutuva institutsiooni käitumise ja väidetava kahju vahelise otsese põhjusliku seose olemasolust. Kui kasvõi üks nendest tingimustest ei ole täidetud, tuleb hagi jätta täies ulatuses läbi vaatamata, ilma et oleks vaja uurida teisi seda vastutust puudutavaid tingimusi.

Lisaks, kuigi aegumine kohaldub üksnes aegumist katkestavast sündmusest rohkem kui viis aastat varasema aja suhtes,

Hilisema hankelepingu sõlmimata jäämisest tekkinud kahju saab pidada tege-

likuks ja kindlaks igal juhul üksnes siis, kui juhul, kui komisjon ei oleks käitunud väidetud ekslikul viisil, ei oleks kahtlust, et esimene leping oleks sõlmitud hagejaga.

(vt punktid 75 ja 77)

3. Mis puudutab väidetavat tõendite kogumise kulust tekkinud kahju, siis tuleb märkida, et kohtumenetluses kantud poolte kulusid kui selliseid ei käsitleta menetluskuludest eraldi hüvitatava kahjuna. Lisaks, kuigi enne kohtumenetlust tehakse tavaliselt olulisel määral õigus-alast tööd, siis kodukorra artiklis 91 nimetatud „menetlusega” peetakse silmas üksnes Esimese Astme Kohtu menetlust, jättes seejuures välja kohtumenetluse eelse menetluse. See tuleneb eelkõige sama kodukorra artiklist 90, milles viidatakse „menetlusele Esimese Astme Kohtus”. Nii oleks kahju hüvitamise hagi raames sellise kulu hüvitatavaks kahjukuks lugemine vastuolus sellega, et kohtumenetlusele eelnevas staadiumis kantud kulu ei ole peetud hüvitatavaks kuluks.

(vt punkt 79)

4. Asutamislepinguga on ombudsmani institutsiooniga antud Euroopa Liidu kodanikele ühenduse kohtusse pöördumise kõrval oma huvide kaitsmiseks alternatiivne võimalus. Sellise kohtuvälise alternatiivi osas kehtivad eritingimused ning selle eesmärk ei lange ilmtingimata kokku kohtumenetluses taotletava eesmärgiga. Lisaks tuleneb EÜ artikli 195 lõikest 1 ja otsuse 94/262 ombudsmani ülesannete täitmist reguleeriva korra ja üldtingimuste kohta artikli 2 lõigetest 6 ja 7, et neid kahte võimalust ei saa kasutada samaaegselt. Seega, kuigi ombudsmanile esitatud kaebused ei mõjuta ühenduse kohtusse hagi esitamiseks ette nähtud tähtaegu, peab ombudsman siiski lõpetama oma uurimise ja teatama, et ta ei saa kaebust vastu võtta, kui asjassepuutuv kodanik on samaaegselt esitanud samu asjaolusid käsitleva hagi ühenduse kohtusse. Kodanik peab seega hindama, kumb olemasolevatest võimalustest teenib tema huve paremini.

(vt punktid 83 ja 84)